

FACULTY:

DEPARTMENT: MIDWIFERY

NAME : RUWEYDA MOHAMED DAHIR

ID: 134943

COURSE: SOOMAALI

LECTURER: MOHAMED HUSSEIN TAHLIL

TOPIC: Suugaantii laga tiriyay markii laqoray Farta
Soomaaliga sannadkii 1972-dii.

Dowladdii kacaanka, gaar ahaan Maxamed Siyaad Barre ayaa dabayaaqada 1972-dii soo saaray baaq ah: shaqaalaha dowladda in imtixaan qoraalka afka ah laga qaado, qofkii ku dhacana shaqada laga eriyo. Jarrib-qoraaleedka ayaa waxa uu ku yimid shaqaalihii tiyaatarka oo laashin Cabdulle Raage madax ka ahaa, isla markaana maalin jimco ah ayaa waxaa loo ballamay inay madaxda imtixaanka qaadeysa iyo shaqaalaha tiyaatarkuba ay yimaadaan maalintaas loo asteeyay ee jimcada ah si loo kala saaro shaaqalaha tiyaatarka xagga qoraalka afka.

Maalintaas laashin Cabdulle Raage waa uu baaqday mana imaan tiyaatarkii uu ka socday imtixaanku. Laashin Cabdulle markii uu soo dukaday salaadda jimcaha, isla markaana uu soo qadeeyay ayuu yimid tiyaatarka jarrib-qoraaleedkii oo dhammaaday, shaqaalihina la kala siinayo shahaaddooyinkii ay keensadeen. Laashin Cabdulle kolkii uu soo galay tiyaatarka ayaa lagu yiri: "Cabdullo!" intee ayaad ku maqneyd maanta? Sow ma ogeyn inay tahay maalin uu imtixaan jiro?

Laashin Cabdulle wuxuu ku jawaabay: haah! Waan ogaa inuu jarrib-qoraaleed jiro, balse, hurdo ayaa ila tagtay! Sidaas ayaanna ku imaan waayay. Warkaas lagaama yeelayo ee sababti aad ku baaqatay sheeg ayaa mar kale lagu yiri: waxa uu ku jawaabay: "Saaladda ayaa Ilaaheey u bannaynay haddii aad huruddo ama aad hilmaanto in aad dib ka soo qalleyso ee ma af-soomaaliga ayaan la soo qalleyn karin oo salaadda ka adag?" isla markaana gabayga (Labaatan iyo kow aamusta) ayuu tiriyay. Markii uu gabayga dhammeeyay ayey dhammaan dadkii u sara joogsadeen una sacbiyeen, dabadeedna ardaydu waxay ku baasayeen 60-dhibcodd ee laashin Cabdulle waxa la siiyay 90-dhibcodd iyo billad afeed. Waxa uuna yiri:

- Labaatan iyo labo aamustiyo, shagal irmaaneeya
- Amran iyo tilmaamiyo gudbe, aade iyo jooge
- isku dare xiriiriye falkaab, erayadeennii ah
- Ebyan iyo haddaan magac u yaal, ku arkay joornaalka
- Mar haddii afkeygii la qoray, Aabe iyo Hooyo
- Mar hadaan amaahsigii ka baxay, lagu ogoontoobay
- Abaal waxaa leh nimankii fartaa, soo abaabulaye
- Amiirnimo sin iyo garab jirteey, nagu abuureene
- Afafka qalaad iyo maxaa, eregta ii dhiibay
- Anaa macallimoo raba dad loo furo iskuullaade.

Gabaygaan labaad magaciisa waxa la yiraahdaa: "HALGAN", waxa uu laashinku tiriyey: 1974-tii labo gu' ka dib markii uu tiriyay gabayga kor ku xusan ee afka. Gabaygaan HALGAN, wuxuu ka hadlayaa afkeenna hooyo. Laashinku wuxuu ku kala tilmaamayaa milgaha iyo meeqaamka sare ee afkeennu leeyahay. Waxa kale oo uu bidhaaminaya, qeybaha astaamaha qoraalka. Sida: hakadka, joogsiga, hamsada IWM. Waxa kale uu laashinku tusaaleynayaa halgankii loo soo galay afka iyo gobannimada labadaba. Laashinku wuxuu billad sharaf siinayaa dumarka soomaaliyeed guud ahaantood iyo sida ay u ahayeen kuwa iska diiday u debecsanaanta heeryada nuuc walba oo ay tahay. Laashin Taraawiil gabaygaan dhexdiisa waxa

uu ku kala dhig-dhigayaa agabka asalka ah ee ay laheyd bulshada soomaaliyeed. Waa gabay aan laga xiiso dhaceyn isla markaana weli taagan oo waxa aadba mooddaa inuu laashin ka hawaala warramay waayaha maanta lagu sugan yahay. Laashinku wuxuu ku billaabay gabayga sidaan:

- Halgankii markii gobannimada, Loo hub guranaayay
- Heeryadu markii ay labada garab, Haartu nagu tiillay
- Intaan calanku hibadeenna noqon, Haqabla yaaceenni
- Kama harin dagaalkee gabdhuhu, Waa u horreeyeene
- Hambadii gummeystaha gabdhuhu, Heensi ma aqoone
- Waa niis kala han weynaa jireen, Hilibka quureede
- Waxa uu Hadraawi heestuugu daray, Hadaflu waa saase
- Hal-abuur kastaba inuu xusyaa, Nagu habbooneede.

- Taariikhihii hore haddaan, Hillinki soo raacno
- Haantiya sibraarkiya qolkiya, Kolay habrowshoodki
- Hangoolkiyo misaartiyo qumbihi, Subagga loo haystay
- Haruub qoragi iyo tiifki iyo, Haadshihiyo mooygi
- Hoodaalka loo dhigo martida, Derinta haanseysan
- Harka sheekadii geedka madar, Hiraadki waayeeelka
- Howraar is dhaafsigi xigmadi, Hoga tusaaleyski
- Kaftankeey hambana reebi jirin, Lala hullaabnaaye.

- Hiddihiyo af-soomaaligii, Hooyo loo noqoye
- La hirgeli afkeennii qoraal, Heybad sharaf weyne
- Iyagoo hareeraha gacmaha, Dhinacyadiis haysta
- Hagar li' kalsooni leh shacbigu, Waa halgamayaane
- Hunduskiyo afmiinshaarraadii, Haad u bixi waaye
- Geeddiga la hoosimay midkuu, Ka haryay awrkiisi
- Hadaflaha dambana kuwa gudbeey, Soo higsanayaane.
- Hakad iyo hamsaya joojis iyo, Hubiya meeleeeye
- Hoggaamiye is raacshaa xarfaha, Lagu heshiisiyo

- Maldahaha la laba laabo iyo, Shaqalladuu hiilsha
- Qodobbada magcaha kala hufaya, Hadafka yaab-diida
- Mar haddaan haween iyo rag simman, Helay dariiqeedi
- Hallaw saar weelkam jaaw qofkii, U hanqal taagaaya
- Hilib lama wadaagnee intaan, Haanka laga goynin
- Ibliisaa u heelleynayee, Haatufka ha raacyo!